

## **Застосування центрів відповідальності при ціноутворенні.**

Ємцева Г.Ф., викладач НУХТ.

Конкурентоспроможність підприємства у великій мірі залежить від якості управління та ефективності використання всіх видів ресурсів.

Одним з поширених методів управління та контролю за використанням фінансових ресурсів є бюджетування (розподіл витрат по видам діяльності, бюджети вихідних ресурсів, тощо).

В умовах глобалізації конкуренції відбувається зміна в настроях, ступеню вибагливості та поведінки споживачів, яки стають менш прогнозованими.

Для того щоб в цих умовах здійснювати адекватні оперативний контроль та дії, створювати максимальну цінність, конкурувати за споживача та задовольняти його вимоги, менеджери підприємств повинні мати достатню влади для забезпечення гнучкості, новаторства та творчості у виробництві продукції та визначенні ціни на неї.

Враховуючи те, що різна структура витрат в різних підрозділах впливає на конкурентні позиції підприємства, менеджери повинні сконцентрувати увагу на можливості проведення оперативного діагностичного та інтерактивного контролю та оцінювання стану справ у всіх його підрозділах, за для забезпечення управління системою ціноутворення для внутрішніх взаємозаліків.

Наявність ієрархії влади на підприємствах веде до відповідальності менеджерів кожного рівня та підрозділу за окрему сферу діяльності.

Загальна назва цих сфер – центри відповідальності.

Центри відповідальності, пов'язані з управлінням витратами та системою ціноутворення для внутрішніх взаємозаліків іменуються - центрами витрат.

В залежності від фінансових критеріїв виділяються п'ять типів центрів відповідальності:

- центр самостійних витрат;
- центр стандартних витрат;
- центр доходів;
- центр прибутку;
- центр інвестицій.

Кожний центр відповідальності має свій окремий бюджет, який є інструментом оцінки ефективності (по визначених показниках, що вимірюються) діяльності центру та його менеджерів.

Враховуючи те, що в багатьох випадках центри виробляють продукцію для внутрішньовиробничого споживання або подальшої обробки підрозділами підприємства та для підтримки зовнішніх продаж, розподіл підприємства на центри відповідальності та витрат покращує якість управління системою ціноутворення для внутрішніх взаємозаліків. Це є корисним вихідним пунктом для управління витратами, збільшенню величини додаткової цінності, що створюється, та підвищенню конкурентоспроможності підприємства.